

СЛОВО ЛАПОВУ

Лист за библиотекарство, књижевност, културу и завичајност,
година IV, број 13, децембар 2023.

САДРЖАЈ

ТЕМА БРОЈА

Летовање у библиотеци - 1, 2. и 3. страна

ТРАГОМ СВЕТОГ ПИСМА

Тајна Божића - 4, 5. и 6. страна

ОБРАЗОВАЊЕ

V међународни меморијал „Коста Манојловић“ - 6. страна

Успешна јесен у лаповачкој Средњој школи - 7. страна

Акција уређења дворишта и реконструкција ограде - 8. страна

ДЕЧИЈИ КУТАК

Змај са Ртња - 9. страна

Прво ходочашће - 9. страна

ВРЕМЕПЛОВ

Ослобођење Лапова у Првом светском рату - 10. и 11. страна

НА КОРЗОУ КРОЗ ВЕКОВЕ

Господе, не суди нам по правди - 12, 13, 14. и 15. страна

КУЛТУРНА ДЕШАВАЊА

Дечја недеља у КТЦ „Стефан Немања“ - 16. страна

Велико срце деце Србије - 16. страна

ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

У Лапову отворено још једно у низу дечјих игралишта - 17. страна

Посета министра др Александра Мартиновића општини Лапово - 17. страна

Додељена помоћ избеглим и интерно расељеним лицима - 17. и 18. страна

Реконструкција брзе пруге - 18. страна

Зимска чаролија на Тргу краља Александра I - 19. страна

Мере енергетске санације домаћинства - 19. страна

Стипендирање ученика и студената - 20. страна

Спровођење пољопривредне политике - 20. страна

Постављен видео - надзор на дивљој депонији - 20. страна

ХУМАНИТАРНИ РАД

Манифестација Кола српских сестара поводом Материца - 21. страна

Активности Удружења „Кнез Милосав Лаповац“ - 22. страна

СПОРТ

Бесплатна школица спорта - 23. страна

Пионирска селекција ЖФК „Локомотива“ - 23. страна

ЗНАМЕНИТИ ЛАПОВЦИ

Живот посвећен стваралаштву - 24. страна

Данијела Вулићевић

ЛЕТОВАЊЕ У БИБЛИОТЕЦИ

Други део

ТЕМА БРОЈА

У претходном броју нашег листа у рубрици „Тема броја“ смо говорили о важности и циљевима радионичарског рада за развој библиотекарства и локалне заједнице. У наставку ћемо се осврнути на саме програме. Радионичари су то заслужили.

Прва авантура почетком јула 2023. била је Говорно - језичка радионица „Знањем до звезда“ по истоименој књизи Миливоја Форгиха. Од гласа, преко слова, до речи и реченице, од Лапова до Земљине кугле и Сунца, од такмичења до тимског рада... И све по бонтону и дивно, другарски...

Учествовали су малишани из нашег вртића и деца из Лапова, Београда и Канаде.

Друга авантура је била Радионица читалачки клуб „Апетит је важан, треба бити снажан“ по књигама „Мишко нећејед“ Симеона Маринковића и „Књишки мољац“ Корнелије Функе. Уз помоћ Мишка нећеједа, Стена и његовог књишког мољца дошли смо врло лако на основу договора до неких закључака: кућни ред ћемо поштовати код куће, у вртићу, школи и библиотеци, бавићемо се физичком активношћу, чуваћемо књиге од свакојаким оштећења.

Наредна авантура, трећа по реду, била је Говорно-језичка радионица „Шаре Дашине сваштаре“ по књизи „Шашави летњи плес“ Данијеле Вулићевић.

Са главном јунакињом Дашом летовали смо у Буковичкој бањи. Било нам је узбудљиво. Подсетили смо се свих лепота природе и свих објеката и манифестација у Лапову, због којих је распуст у нашем завичају чаробан. Успут смо прелистали Дашину сваштару и говорили о њеној песмарици, бонтону, речнику, енциклопедији и тајном дневнику у којем се обраћа плишаном магаренцету Паји, па смо са нежношћу говорили о својим омиљеним играчкама.

Четврта авантура је била Драмска ради-

Фото: Архива Библиотеке

оница „Дан пун изненађења“ по истоименој књизи Ајлин Браун. Овој радионици су, поред наших сталних вредних учесника, присуствовали малишани из ПУ „Наша младост“.

Након што је Данијела испричала причу о афричкој девојчици која воли природу, животиње и пријатеље, радњу смо прилагодили нашем завичају, обновили најчешће коришћене ономатопеје, а потом у два наврата урадили драматизацију Маријиног пута од куће до другарице Хане, на којем је срела, а да од густог растиња није била ни свесна: мајмуна, слона, зебру, жирафу и носорога, и на крају расрђеног јарца. Како бисмо показали да подржавамо Хану у њеном опоравку, нацртали смо за њу различито укусно воће.

Пета авантура је била Говорно - језичка радионица „Прича о змају са Ртња“ по истоименој књизи Стевана Стефановића.

Испричали смо, а затим и препричали дивну причу о авантурама дечака Стевана на Ртњу. Кроз његове сусрете са вуковима, вилама, чаробњаком, утварама и страшним змајем спознали смо колико је значајно помагати људима и животињама у невољи, стицати пријатеље, али и познавати географију, историју, и што је јако важно слушати родитеље у њиховом настојању да одрастемо здрави и безбедни.

Играли смо „глуве телефоне“, „пантомиму“ и „асоцијације“, били смо у „вилинском колу“ и цртали смо најмлађи оно што им је најважније, а старији опет по диктату,

јачајући пажњу и оријентацију у простору.

Следећа авантура, шеста по реду, била је Говорно-језичка радионица „Прича из мрављег света“ по истоименој књизи Добрице Ерића.

Ко каже да се уз помоћ маште не мође стићи на свадбу? Најпре смо причали о Добрици Ерићу и прочитали „Причу из мрављег света“. Затим нам је Дуња препричала садржај, па смо откривали непознате речи и са лакоћом им додељивали значење. Успут смо обновили које реке су притоке Велике Мораве, Саве и Дунава.

У пантомимама смо угостили: сплавара, фрулаша, хармоникаша, косача и принцезу. Данијела је победила децу у глувом телефонирању, али су малишани савладали водитељку у асоцијацијама. Пошто је коначно решење било свадба, прионули смо на израду поклона и након тога отишли... већ смо вам рекли где...

Седма авантура је била Говорно-језичка радионица „Прича о змајевитим витезовима“ по књизи Милоша Петковића „Били смо змајеви“.

Најпре смо се упознали са радњом одличног романа Милоша Петковића и разговарали о Милошу Обилићу, Топлици Милану, Косанчић Ивану, Марку Краљевићу, патуљцима, дивовима и вилама, коњима: Ждраловитом, Стрели, Гаврану и Шарцу, соколу Виду и становницима ливада и шума. Затим смо проверавали фонетско-фонолошку свесност путем анализе речи, градили изведенице, тражили синониме и у наш речник додали пуно занимљивих речи које смо пронашли у књизи као што су шушкетави, нахерени...

Малишани су успешно пантомимом објаснили главне јунаке, али и животиње. На крају су Краљевићу Марку оденули ново одело.

Осма авантура је била Спортска радионица „Шахотека“. Реализовали смо је уз подршку лаповачког Шах клуба, који нам је позајмио своје реквизите, а председник клуба Златко Радић је помогао учесницима да одиграју прве партије или да покажу своју одавно стечену вештину у овој игри.

Девета авантура је била Говорно-језичка

и драмска радионица „Усамљеност се лечи другарством“ по мотивима књиге Пипе Гудхарт „Глог“.

Учесници су се одлично снашли у задацима: глас, слово, реч, реченица, прича, мимика, покрети, ехо, сенка, одраз у води и пуно смеха у нашем „књишком племену“.

У десетој авантури опет смо играли шах. Пуна библиотека је тежња сваког библиотекара. У току Шахотеке 2 у лаповачкој библиотеци је било као у кошници.

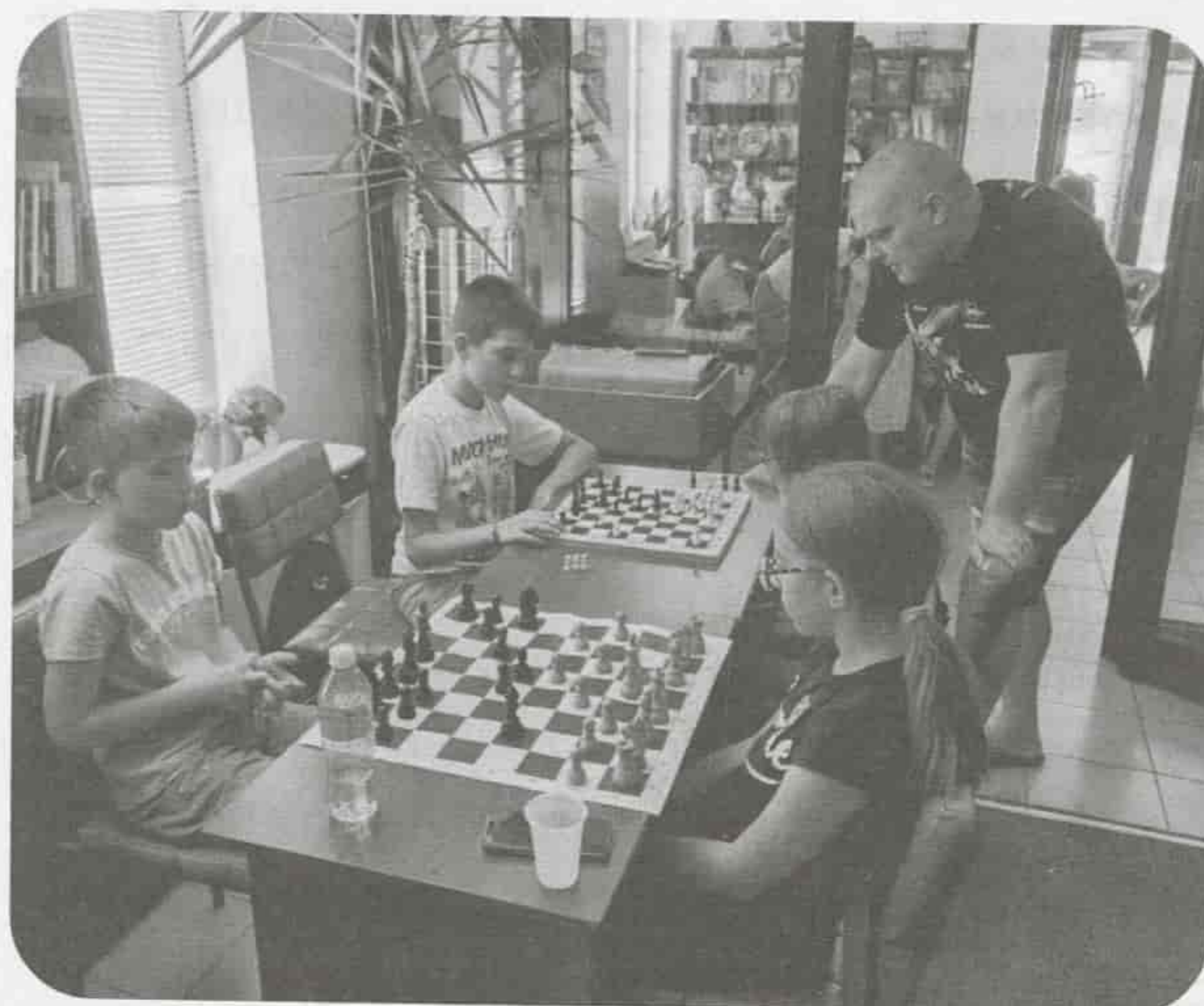

Фото: Архива Библиотеке

Играли смо уз подршку Томислава Станковића, шаховског ветерана и присутних родитеља. Пошто смо се смењивали, док смо чекали следећу партију, нисмо дангубили, већ смо цртали, бојили, читали... Учествовали су малишани и млади из Лапова, Свилајнца, Немачке и Француске.

Једанаеста авантура носила је назив „Разгледница из Лапова“. Говорили смо о природним лепотама завичаја, гостопримљивости и могућностима за игру и забаву у нашој вароши, након чега смо драгим људима написали „карте“ које су у ери експанзије виртуелних садржаја изгубиле примат, али не важност и драж.

Дванаеста летња авантура била је „Књижевна уживаоница“ са писцем за децу Александром Јањушевићем о којој смо писали у прошлом броју пошто је била уприличена поводом Дана библиотеке, као и тринаеста „Рођендаоница“.

Четрнаеста авантура је била Радионица

„Магична коцка“. Угостили смо кјубере: Михајла Стаменовића, Вељка и Михајла Чукнића, ученике Основне школе „Јован Јовановић Змај“ из Свилајнца и Николу Танасијевића, ученика Основне школе „Свети Сава“ из Баточине.

Фото: Архива Библиотеке

Непосредно пре наше радионице, Михајло Стаменовић и браћа Чукнићи учествовали су на такмичењу WCA Summer 2023. у Математичкој гимназији у Београду са 70 искусних такмичара из 10 земаља. Уживали смо у њиховој причи и демонстрацији вештине слагања магичне коцке.

Петнаеста авантура је била Говорно-језичка радионица „Поуке из Николетине шуме“.

Николета Новак, писац за децу и ветеринар, написала је дивну и поучну едицију сликовница под називом „Приче из шуме“. Сливнице је илустровао Алекса Јовановић, а објавила Издавачка кућа „Пчелица“ из Чачка.

У овим сликовницама ауторка читаоцима пружа важне поуке до којих се стиже кроз доживљаје главних јунака - животиња из шуме. Прочитали смо причу „Лане Мила је поводљиво“ и разговарали о њој.

Растумачили смо непознате речи и научили много о животињама.

Заједнички смо дошли до много поука, од којих је најважнија: далеко је боље да послушамо родитеље него да учимо на сопственим грешкама.

На крају радионице, малишани су цртали

илустрације дивних прича из шуме.

Последња авантура била је „Дневник са летовања“. На радионици су стални учесници имали прилику да изврше процену наше летње манифестације, оцене рад водитеља и дају предлоге тема за наредна окупљања.

Нови учесници, а игром случаја их је било чак шесторо, из Лапова, Крагујевца и Београда, уписали су се у наш лексикон и нацртали дивне цртеже инспирисане нашом установом и програмима.

Захваљујемо се свим модераторима који су нам приближили књижевност за децу, шах и Рубикову коцку. Браво Златко, Томиславе, Михајло, Вељко, Михајло и Никола! Хвала писцима за децу Стевану Стефановићу и Александру Јањушевићу, деца су уживала у дружењу са вама. Хвала васпитачицама: Весни, Добрили, Бојани и Гордани из ПУ „Наша младост“, Удружењу „Зора“ и Хуманој Телевизији Плус на подршци, а родитељима на указаном поверењу.

Надамо се да ће деца одржати континуитет у посетама библиотеци и да ће њихов пример следити и одрасли из њиховог окружења.

Библиотеке не излазе из моде. Деца су нам дивна. За све остало, одговорни смо или заслужни ми - одрасли.

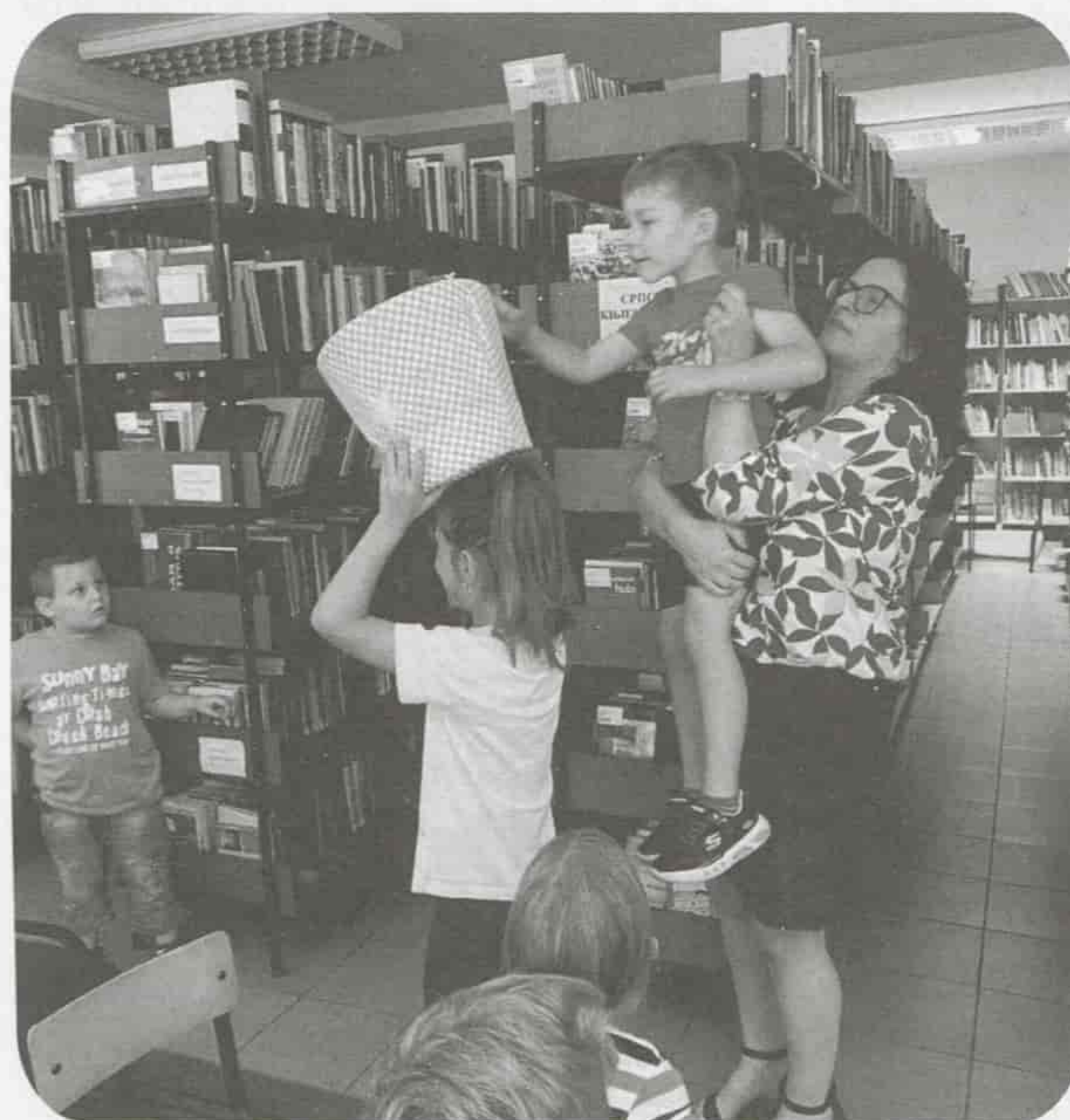

Фото: Архива Библиотеке

Стеван Стефановић

ТАЈНА БОЖИЋА

Рођење Твоје, Христе, Боже наш, засија свету светлост разума, јер у њему они који звездама служашу од звезде се научише да се клањају Теби, Сунцу Правде, и Тебе да познају с висине Истока, Господе, слава Теби.

Тропар Божића

Празник Рођења Христовог или Божић је почетак нашег спасења, на овај дан Бог је постао човек.

Овај догађај је без преседана у историји људског рода.

Зашто је то тако?

По учењу Наше Свете Цркве, све што постоји можемо поделити у две реалности, у нестворено и створено. Нестворен је Бог, који постоји као Света Тројица слободна заједница три Личности: Оца, Сина и Светога Духа. Бог је сам себи узрок: постоји одувек и постојаће увек. Личност Бога Оца је извор и узрок постојања Бога, јер од Оца се вечно рађа Син и вечно исходи Дух Свети.

Када се Бог јавља Мојсију, Мојсије Га пита: „Шта да кажем Израиљу ко си ти?“ И Бог му најпре говори да је Он Бог Авраама, Исака и Јакова, Бог конкретних личности, а затим му одговара да је Он тај који јесте. Сушти, рекли би на старом српском језику, који погрешно називамо старословенским. И сама реч Јахве, коју Јевреји пишу ЈХВХ без самогласника, те у неким транскрипцијама бива читана и као Јехова, будући да сваки глас одговара једном појму, значи: Онај Који Јесте, Онај Који је Био и Онај Који ће Бити.

У преводу Ђуре Даничића, као и у готово свим новијим преводима Светог Писма, Јахве је преведено као Господ, и тако остаје прихваћено у верном народу, иако би дословни превод гласио - Вечни.

Са друге стране, ја такође о себи могу да кажем да сам вечан, да ћу постојати заувек, да сам сушти или да ја једноставно јесам. Међутим, већ сутра на локалној телевизији можете видети умрлицу с мојим ликом.

У другу реалност, у створено, спада целокупна Твар, целокупна природа, космос, од звезда, до амеба и зрна песка на дну мора. Све што постоји има свој почетак, самим тим има и свој крај. Настало је у једном тренутку, пре свог настанка, свет и људи нису постојали ни у једном облику, то је оно што се у теологији и философији назива небиће.

И ово је за Црквено песништво веома важна ствар, наиме, у литургијским молитвама три пута понављамо да је Бог тај који нас из небића (апсолутног непостојања) призива у биће, односно даје нам живот.

Пошто смо створени ни из чега, над нама стално стоји претња небића, односно претња повратка у стање пре него што смо рођени. Међутим Бог нас није створио да се родимо, плаћамо рачуне и умремо, Бог нас је створио да живимо вечно. Или да још поједноставимо: Бог нас је створио да живимо.

И у овој чињеници је сва Тајна Божића.

Када Бог ствара свет, он има у виду Цркву, као конкретну заједницу света и човека са Богом, слободну заједницу створеног и нествореног, односно он ствара човека као слободно, најсавршеније биће, круну свог стварања, као оног ко ће бити свештеник Твари, као оног који ће сав створени свет да принесе Творцу, Богу, као извору живота. Реалност слободне заједнице Бога и човека је управо Црква.

Човек је створен, како нам казује Свето Писмо, као икона Божија, односно, по образу и подобију Божијем. Образу: по боголикости и слободи коју носи у себи као личност, и подобију – ономе што је требало да постане.

Да Адам није пао, он би постао Христос, односно у њему би дошло до сједињења између створеног и нествореног.

Како је описано у Библији, кроз једну поетско симболичну причу, Адам је на Божији призив, Богу одговорио са – не. Он одбија да постоји кроз заједницу са Богом, и уместо да целу Творевину усмери ка Творцу, Адам је усмерава ка самоме себи, будући да је и сам смртан, пошто је створен и има почетак и први човек је имао крај, Адам целокупну Творевину повлачи са собом у смрт.

Смрт од потенцијалне опасности за Адама,

али и целокупни створени свет одједном постаје реална опасност и несавладива препрека, последњи непријатељ, како је назива апостол Павле.

Адам одбија да живи кроз заједницу са Богом и покушава магијски уз помоћ творевине – плода са дрвета познања добра и зла, да себе учини вечним. Опет, будући да је и сама творевина смртна, смрт улази у свет и човека.

Пошто смо рекли да је обожење односно вечни живот човека и света, циљ због кога је Бог створио свет, Бог овим Адамовим одбијањем није одустао од свог плана.

Бог је могао још тада, да силом задржи Адама и Еву у рају, Едемском врту, јер би на концу, то било за њихово добро, међутим Бог није такав Бог. Задржавање Адама против његове воље, па макар то било и у рају, било би тамничење и то би сломило његову вољу, његову личност.

Достојевски је говорио о кристалном дворцу, ако поставите човека у најлепши замак који постоји и онда му кажете да не сме да излази, тај кристални дворац у том тренутку постаје тамница.

Љубав мора бити слободна.

На љубавни позив, позив у заједницу се такође мора одговорити слободно.

Не постоји љубав која је силом наметнута, јер сила није љубав.

Кад је наступила пуноћа времена, у јеврејском, изабраном народу, рађа се девојка која на овакав Божији егзистенцијални призив, исти какав је упућен и Адаму, одговара супротно од Адама, одговара позитивно, са да.

Бог ствара савез, завет са Аврамоом и Његово обећање Аврааму је уствари и корен Цркве. Од Авраама потиче и избрани, јеврејски народ, кроз кога Бог испуњава обећање да ће се родити Месија, онај који ће спасити свет од смрти.

Бог се све време стара о изабраном народу, шаљући му пророке, на крају и Светог Јована Крститеља, који је својом руком најпре указао на онога коме је пророковао и који је својом руком крштава Месију, онога кога су Јевреји чекали.

Тако, старање Бога о јеврејском народу врхуни у рођењу Дјеве, Марије Богородице. Њој се јавља Архистратиг Гаврило и најављује јој да ће она бити та која ће родити Сина Божијег. На њено питање како је то

могуће кад она не зна за мужа, анђео одговара речима: Сила свевишњег осе ниће те и то што ћеш родити биће свето. Дјева Марија одговара: Ево слушкиње Твоје, нека буде по вољи Твојој...

Овим афирмативним одговором Марије Богородице, њеним слободним пристанком, читава природа улази слободно у Заједницу са Богом. Тако и сам интегритет човека бива очуван.

И кроз једну, готово девојчицу, бива спасен целокупни људски род.

Као што смо Адамовим падом сви повучени у смрт, тако нам је кроз Богородицу и њеног сина Исуса Христа дат живот вечни.

Дакле створено и нестворено, сједињују се у слободну заједницу, слободним пристанком Дјеве Богородице, али по Божијој вољи, Божијом иницијативом.

Нама људима је немогуће да сами својим силама превазиђемо смрт, као што смо видели на примеру Адама. Другим речима било је немогуће да се човек подигне до Бога, да превазиђе и прескочи оно што философи називају «онтолошки јаз». Бог силази у свет, међу људе, постаје један од нас, како каже јеванђелист Јован, видесмо Логоса Божијег као једног од нас.

У једној Личности Исуса Христа, Сина Божијег, Онога који постоји одувек као нестворени Син Бога Оца, сједињена су целокупна створена природа, са нествореном божанском природом.

Рођење Сина Божијег као човека, на натприродан начин, без садејства мужа, обезбедило је да Господ Исус Христос не наследи смртну природу, односно да смрт не буде и његова судбина.

Данас, пред Божићем, пред празником Рођења Сина Божијег, односно сједињења Бога и човека, пред сваким од нас се налази ово вечно питање, питање на које су одговарали и Адам и Дјева Богородица.

Свако од нас појединачно има призив Божији.

Бог као вољени родитељ, вољени отац, позива сваког од нас, свако своје дете, и свако од нас му је драгоцен, јединствен и непоновљив.

Као што и на земљи сваки од нас очева воли свако своје дете, и добро и мање добро, и мирно и непослушно, и оно које се противи оцу и оно које остаје уз њега, тако и

Бог безусловно воли сваког од нас и чека нас, раширених руку.

Место сусрета Бога и човека, место сусрета неба и земље, место где ми одговарамо Богу егзистенцијално са да или не на Његов призив је Црква, конкретно света литургија, још конкретније причешће.

Окупљени на литургији, ми постојимо као заједница љубави, на начин на који постоји и Бог, као заједница три Личности.

Причешћујући се ми постајемо чест (чест, честица, део Тела Христовог, реч причешће етимолошки, нема везе са чашћу, већ са постајањем дела заједнице љубави и слободе) део Тела Христовог.

Примајући причешће ми одговарамо позитивно на Божији призив, оличен у литургијском призиву свештеника Са страхом Божијим и вером приступите (причешћу)

Могао сам данас да вам говорим о најиспричанијој причи на свету, причи поновљеној стотинама хиљада пута од руских класика до Холивуда, о Витлејемској пећини, звезди која је сијала изнад пећине, о три

мудраца, јаслама и даровима, али...

Ако испоштујете све обичаје, направите а затим и изломите чесницу, а не одете на литургију, ништа нисте урадили, ако идете по бадњак, вечерате на поду или унесете сламу у дом, а не одете на литургију, нисте ништа урадили.

Обичаји су леви, али заиста поштујемо наше претке, онда када одемо у Цркву и причешћујемо се. Смрт је елемент раздора, и оно што нас заиста одваја од наших предака, али и будућих поколења која ће доћи после нас, кад нас више ове неће бити. У Цркви, управо та смрт бива превазиђена, залогом вечног живота, леком бесмртности, причешћем, ми се сједињујемо са Христом, али и са свима осталима који су се већ сјединили са Њим, пророцима, апостолима и светитељима, народом Божијим, прошлим и будућим...

Мир Божији,
Христос се Роди

Ваш молитвеник пред Богомладенцом,
отац Стеван Стефановић

Милица Станковић

V МЕЂУНАРОДНИ МЕМОРИЈАЛ „КОСТА МАНОЈЛОВИЋ“

ОБРАЗОВАЊЕ
Такмичење у клавиру у оквиру V међународног меморијала „Коста Манојловић“, ове године је први пут одржано у Лапову, у Основној школи „Светозар Марковић“, захваљујући новостеченим условима, полу-концертном клавиру који је обезбедио ЦК „Стефан Немања“ Лапово, уз подршку Општине Лапово.

На такмичењу је учествовало 9 ученика Основне музичке школе „Божидар Трудић“ из Смедеревске Паланке, оодељења у Лапову, а награде су понели:

1. место – Андреј Голубовић
1. место – Борис Банковић
1. место – Анастасија Танасијевић
1. место – Вера Доцић
1. место – Марија Марковић
2. место – Хана Голубовић
2. место – Дуња Елез
2. место – Даница Спасојевић
2. место – Ана Радосављевић.

Фото: Архива КТЦ-а

Данијела Вулићевић

УСПЕШНА ЈЕСЕН У ЛАПОВАЧКОЈ СРЕДЊОЈ ШКОЛИ

ОБРАЗОВАЊЕ

Поводом Дечије недеље, а овогодишњи слоган је био „Велико срце деце Србије“, Средња школа из Лапова је реализовала сарадњу са Удружењем за помоћ особама са инвалидитетом „Зора“ из Лапова. Тим поводом ученици 1. и 2. године угостиошког образовног профила су у сарадњи са професорима Средње школе у Лапову реализовали активност под називом „Од срца срце - хранимо се здраво, како препознати органску храну?“. У питању је било заједничко припремање здраве органске слане и слатке хране у виду срца и заједничког паноа на исту тему.

Припремљена храна је уручена члановима Удружења за помоћ особама са инвалидитетом „Зора“. У активности су учествовали и професори: Драгица Матејић, Џими Сретеновић, Биљана Шишковић, Тања Николић, као и чланови Обогаћеног једносменског рада – професор Стефан Вучковић и вероучитељ Трифун Јанковић, који је уједно и члан Удружења.

У оквиру манифестације „Такмичарски дани младих предузетника“ коју организује Савез проналазача Србије, а која се одржала јубиларни 40. пут двадесетог октобра ове године у Параћину, екипа Средње школе Лапово коју су чинили: Анђела Симић, Ана Крстић и Лазар Крстић заузела је одлично треће место.

Фото: Архива Средње школе

На регионалном такмичењу централне Србије „Пословни изазов“ које је окупило 114 средњошколаца, распоређених у 23 тима из 28 средњих школа, учествовали су и лаповачки средњошколци. У јакој конкуренцији, одлично су се показали и остварили успех. Све похвале за наступ Елене Ђокић, ученице 4/1, Душана Радосављевића, ученика 4/1, Сару Зарић, ученице 4/1, а највеће за Вељка Милосављевића, ученика 4/1 који је освојио 3. место. Ментор лаповачких такмичара је био Марко Илић. Нашим средњошколцима предстоји и национално такмичење.

Фото: Архива Средње школе

Петнаесторо лаповачких средњошколци је у новембру учествовало, заједно са 24363 својих вршњака из 702 средње школе из 34 земље било у највећем европском онлајн такмичењу за ученике узраста од 14 до 19 година Best in English. Ово такмичење, које се већ десет година одржава у Европи, подржава Министарство образовања Републике Чешке, а организује га Czech - US институт за компетенције из Прага.

Ученици су имали прилику да се упознају са другачијим концептом тестирања знања о језику и језичких вештина и да током једног сата провере своје знање енглеског језика тестом који су радили путем телефона или рачунара.

Фото: Архива Средње школе

Кристина Миладиновић

АКЦИЈА УРЕЂЕЊА ДВОРИШТА И РЕКОНСТРУКЦИЈА ОГРАДЕ

ОБРАЗОВАЊЕ Игре напољу кључне су за развој истраживачког духа код деце, утичу на целокупан психосоцијални и физички развој. Игре напољу подстичу развој моторике, маште, креативности. Деца развијају, и координацију, и кондицију играјући се напољу.

Крајем септембра је завршена реконструкција ограде нашег вртића што нам ствара безбедне услове за несметан развој васпитно-образовног рада у установи, али и за уређење дворишта пратећи Основе програма „Године узлета“.

Фото: Архива вртића

Позвали смо наше најближе партнере – родитеље да се укључе у акцију уређења дворишта, набавку материјала и рестлова, али и за директно учешће у акцији уређења која је организована 10. и 11. октобра 2023. године у поподневним часовима. Циљ нам је свима исти, а то је да деци обезбедимо сигуран раст и развој, да им пружимо простор да безбедно расту, истражују свет око себе и да несметано уче кроз игру.

Удруженим снагама смо додали боје,

креативним идејама оплеменили двориште вртића, очистили од корова, направили пешчаник, старим справама вратили сјај и функцију. Акција је протекла у дружењу, смеху, размени идеја. Учесници, поред свих чланова колектива, нису били само родитељи, већ и баке, деке, али и деца, и предшколског, и школског узраста.

Фото: Архива вртића

Кроз различите донације укључила се и шири локална заједница и то:

- Невен боје и лакови ДОО Свилајнац
- Фото Томић Лапово, фотографска радња
- ЈП „Пошта Србије“
- „АЦ Ризик“ мобилни вулканизер
- EXPLOSOP Градња Доброводица
- FIŠA-KOP Лапово,

као и Општина Лапово, ОШ „Светозар Марковић“ и ПУ „Наша младост“ Лапово.

Родитељи свих јаслених и вртићких група су учествовали и у донирању материјала, рестлова. Допринос у заједничком раду дало је и ЈКСП „МОРАВА“ Лапово.

Фото: Архива вртића

Драга децо,
Уколико желите да објавимо неки ваш литерарни рад, пошаљите га на мејл адресу назначену у импресуму нашег листа. За овај број утиске са првог ходочашћа у виду путописа и песму о својој омиљеној књизи „Прича о змају са Ртња“ коју је лаповачка библиотека објавила 2021, са нама је поделила Ирина Стефановић, ученица другог разреда Основне школе „Јован Јовановић Змај“ у Свилајнцу. Иако Ирина не живи у Лапову, један је од најактивнијих корисника Општинске библиотеке „Слово“.

Данијела Вулићевић, уредник

Ирина Стефановић

ЗМАЈ СА РТЊА

Црни змај има моћ,
спава на злату целу ноћ.
Његово благо не сме да се дира,
то црног змаја нервира.

До пећине дошао наш храбри Стеван
прерушио га вучји чопор један.
Покупио злато, доста драгуља,
али не све,
кад то виде црни змај викну:
Покажи се!

Срео је вука, срео и старца,
и једну вилу звану Ружица.

Пуно авантура
чаробно и бајно,
али кажите мени
да ли је стварно?

ПРВО ХОДОЧАШЋЕ

Ове јесени била сам са мамом у обиласку грчких манастира. Пошли смо аутом до Марковца у шест сати, где је аутобус требало да нас покупи. Успут смо застали у мотелу „Предејане“ да се одморимо и поједемо нешто.

Пут до Грчке трајао је целе ноћи. Ја сам један део пута преспавала. У Грчку смо

стигли рано ујутру и упутили се ка Манастиру Светог Јована Руса. Тамо смо преспавали у црквеном конаку. У седам сати ујутру отишли смо на литургију. После литургије аутобусом смо отишли у луку, где нас је чекао трајект. Путовање трајектом било је прелепо. Гледала сам море како се таласа и галебове изнад нас. Први пут сам се возила трајектом. Упутили смо се ка Манастиру Светог Нектарија Егинског на острву Егина. Целивали смо мошти свеца. Водич нам је рекао да, ако прислонимо уво на сандук где су мошти, можемо чути откуцаје срца. Ја мислим да сам их чула. Ту смо упалили свеће и написали имена за молитву на литургији.

После дужег задржавања аутобусом смо отишли у Манастир Пантократора. Тамо смо преспавали у конаку. У собама је било по шест кревета. Ујутру смо били на литургији.

Након тога степеницама смо сишли до једног лепог манастира. Не знам му име. Ту смо се сликали. Затим смо отишли у луку где је трајект требало да дође по нас.

Следећа је била Црква Свете Катарине. Водич је рекао да једна икона може за милиметар да отвори очи, ако је молитва јака. Мислим да је наша молитва била јака и да сам ја и то видеала. После тога имали смо слободно време за шетњу и разгледање. Трајект је поново дошао по нас и и возили смо се до Паралије. Тамо смо аутобусом отишли до хотела „Викторија“. Преспавали смо у соби 107. Ујутру сам са мајком отишла по гирос. Сликале смо се поред мора. Било је лепо време.

Одатле смо аутобусом пошли у Македонију, а из ње у Србију. Ово је било моје прво ходочашће. Остаће ми у прелепој успомени.

Фото: Стеван Стефановић

Марко Станојевић

ОСЛОБОЂЕЊЕ ЛАПОВА У ПРВОМ СВЕТСКОМ РАТУ

ВРЕМЕПЛОВ

Када су у Лапово 27. октобра 1915. године ушле непријатељске јединице, за мештане је започео један од најтежих периода у историји ове вароши. Целокупан друштвени и привредни живот био је под контролом окупационих органа, а највећи део становништва није располагао неопходним средствима за живот, пре свега храном.

После пробоја Солунског фронта 15. септембра 1918. године и капитулације Бугарске 29. септембра, српска војска је незадрживо напредовала према централној Србији. Врховна команда немачке војске је озбиљно схватила овај напад српских армија, због чега је одлучила да доведе додатне снаге са Западног фронта у Србију. Немци нису хтели Србију препустили тек тако, без борбе.

Крајем октобра 1918. године, српска војска била је већ спремна, у незадрживом јуришу према Београду. Дринска дивизија је надирала са обе стране пута Крушевац – Крагујевац, који је једини стајао на располагању Алпском корпусу. Генерал Штојбен се плашио да I српска армија може да предвоји његову XI армију, али и да њене левокрилне трупе одбаци на исток.

Било је очигледно да левокрилна бригада 30. дивизије не може да заустави надирање делова Дринске дивизије, која се кретала путем за Крагујевац, као и висовима, јужно од Крагујевца. Генерал Штојбен наредио је повлачење на положаје, који су се протезали у висини Крагујевца и преко Багрданског теснаца, ка Петровцу на Млави. Циљ је био спречавања распада фронта. Војници Дунавске дивизије ушли су, без борбе, у незаштићену Ђуприју.

Током 26. октобра, настављено је гоњење непријатеља, који је ужурбано одступао. Тог дана ослобођено је Поморавље, све до Лапова, као и Крагујевац. Било је питање дана када ће српске трупе изаћи на Дунав. Трупе, ове дивизије, наставиле су гоњење

непријатеља обалама Мораве, идући према северу и штитећи истовремено десни бок своје армије.

Предњи делови средње колоне наставили су напредовање у 8 часова, да би око поднева ушли у Багрдан, без додира са непријатељем. Дунавска дивизија је заједно са Дринском дивизијом наставила кретање левом обалом Велике Мораве правцем Липар – Багрдан – Брзан. Колона је око 21 час стигла у Брзан, у којем је заноћила, док су предњи делови избили на Рогот. Српска војска држала је линију Брзан – Доброводица – Стражевица. Непријатељ је још контролисао Лапово, али су се у даљини дуж железничке пруге све до Велике Плане видели велики димови, из чега је било јасно да је непријатељ у одступању на целој линији.

Непријатељски војници су 27. октобра у раним јутарњим часовима напустили положаје у Роготу, а српска војска је наставила да напредује правцем Лапово – Велика Плана и даље левом обалом Велике Мораве. Када су јединице српске војске дошле до Лапова, непријатељски војници су пружили отпор лаким топовима и митраљезима. Отпор је трајао свега неколико сати. При повлачењу, уништили су мост на Лепеници, ложионицу, локомотиве, станичне уређаје.

Српски војници који су наступали из правца Рогота, ушли су у Лапово 27. октобра 1918. године, на исти дан на који су пре три године непријатељски војници окупирани ово место. Народ је истрчао на друм и радосно, цвећем и поклицима поздравио ослободиоце.

Сведочанства о ослобођењу Лапова, оставио нам је Љубомир Јовановић, једна од најзначајнијих личности из Лапова у последњим деценијама XIX и првим деценијама XX века. Избегао је са српском војском на Крф и током боравка на овом острву учествовао као народни посланик у доношењу важних одлука за српски народ који је живео у избеглиштву, али и под окупацијом.

На путу ка Лапову од регента Александра Карађорђевића је лично сазнао да је Лапово

ослобођено. Александар Карађорђевић му је честитао и упутио следеће речи: „Овог часа добио сам телефонске извештаје да је наша војска ушла у Лапово. Ви ћете сигурно још сутра пожурити да одете вашим у Лапово, Ваши су слободни.“

Тог 27. октобра, било је свечано у Лапову. Жене и деца су дочекивали војнике са букетима и цвећем. Исто тако дочекан је и Љубомир Јовановић. Он је о томе између осталог записао следеће: „Цвеће и букети са свих страна падају на аутомобил, просто да се погине од букета. Клицање добро-дошлим и узвици `Ено га чика Љуба` на сваком кораку... Дођох према авлији и деци. Деца као из једног грла викнуше `Оцо!` Као одговор на њихов узвик оте ми се из грла `децо моја!` Скочио сам са аутомобила загрлио децу коју нисам видео равно три године и осам дана. На капији ме сачека брат Лаза који за време окупације напустио Београд, дошао у Лапово и ту у мојој кући седео. Сузама радосницама не беше краја, оне нису већ више капале, оне су лиле из свију очију које су овај сусрет гледале.“ Кућа му је била потпуно уништена али је био срећан зато што је затекао живе све чланове породице.

Непријатељи су оставили праву пустош. Некада густу шуму Рогот готово целу су посекли. Све што су могли да понесу са собом, они су однели. Железница је нарочито страдала. Машине, алатке, прибор, возна средства, па чак и локомотиве су однете. Уништени су тунели, станичне, ложионичке и радионичке зграде, водо-црпни резервоари.

Лаповци су у Првом светском рату поднели велике жртве и показали се као велики родољуби и борци. Многи су остали на бојном пољу борећи се за слободу своје отаџбине. О томе нам најбоље говори сведочанство солунца Данила Петровића. Он је био у групи војника која је кренула 1915. године из Лапова и бројала 84 човека, а крај

рата дочекало је само 19. Из Лапова је у рату 555 људи изгубило живот. Сва њихова имена уклесана су на споменику који је подигнут 1934. године добровољним прилозима грађана Лапова. Иницијатор и председник одбора за подизање споменика био је народни посланик Љубомир Јовановић. Он је том приликом одржао и говор.

Многи Лаповци су захваљујући својој храбрости постали подофицири и официри, а међу њима било је и одликованих. Карађорђевом звездом одликовани су:

Радоје М. Кумрић, наредник,
Чедомир М. Стојановић, поручник,
Љубомир Р. Прешић, капетан,
Богдан Јовановић, капетан,
Љубомир Милосављевић, поднаредник,
Михаило Којанић, наредник,
Милан Миленковић, капетан.

Изузетно велики број страдалих и одликованих мештана доказ је њихове националне свести. Они су поднели велику жртву како би ми данас живели у слободној држави.

Фото: Данијела Вулићевић

Влада Арсић

ГОСПОДЕ, НЕ СУДИ НАМ ПО ПРАВДИ

НА КОРЗОУ КРОЗ ВЕКОВЕ

И шта велиш, синко, никада ниси ноћив'о у воденици? Ето, момче, сад ти је прилика. Греј се ватром с огњишта, мотри на камен како се обрће, начуљи уши и мало послушни. Чућеш жубор воде, крештање ноћних птица, ударе ветра... Можда и још по нешто. Ако огладниш, можемо и да заложимо. У шареници крај врата има сира и сланине, барених јаја, мало проје и ракије. Велиш, не пијеш? А шта 'ш... Заувар је каткад и грло оквасити, да се живци олабаве и крв проструји. Твоји су давно отишли из села, градско си дете, којешта не знаш, којечему се, море бити, и по'смеваш. Али, знај: нити човек може све да објасни, нити је баш све за смеј.

Ова воденица стара је најмање двеста година. Одвајкада је била наша, чак и за турског земана. И сам видиш где се свила, усред шуме у осами, подаље од кућа и сваког друма. Није ни некрст с разума сишао да залази којекуде, ма какав ћар да му измиче. А нама је вазда била златна и берићетна. Село велико, више од триста оцака се димило, а Морава подалеко. Причали нам старији, некада се толико ујма накупи да наше жито нисмо ни млели, већ смо га онако, са запреге, продавали на пијаци, ја л' у Баточини, ја л' у Лапову, а каткад и у Плани.

Само, давно минуше та времена. Откако је стигла електрика, асвалт и телефони, готово да нико више брашно и не меље. Све дошло, само је село отишло. Вујетића, Косића и Тодорића готово и нема, а и наши се лагано трусе и осипају. Ако нас'де и има, више нас је у Јагодини, Крагујевцу или преко, на страни, него овде. На куће и магазе ударила врзина, штале и амбари посрнули, плотови се проредили и попадали, све се то заковило и у шуму претворило. К'о да се, боже ме прости, враћа оно доба кад овде ниједне куће није било.

Него, шта ти оно поче казивати? А ја... Видим, занимају те вампири, виле и вилењаци, разне караконцуле и све друго од чега су наши преци страховали и у шта су, мислиш се, 'нако прости веровали. Само, упамти... Сав тај неук и неписмен народ

вековима је опстајао својим трудом и својом муком. Није свакад било струје и нафте, нит' се знало за тракторе и моторке, па се опет живело. Рецимо, бациш човека у шуму, оставиш га без ичега, а он се снађе.

Направи себи каквог скровишта, пронађе извор, набере гљива, кестења и разног биља, преживи и усправи се. Потом раскрчи мало земље око огњишта, заоре и посеје, запати стадо коза или оваца, припитоми кокице и свиње, и некако претекне. Бојим се да ови твоји, учени и текници вични, ни месец дана не би саставили, дај боже да би били кадри и ватру да заложу. Јопет, друкша су то времена била, било па се помињало.

Ја ћу ти казивати оно шта знам и што сам усвојио од старијих, а ти, јопе', суди како 'оћеш. Можеш се спрдати, а мореш и промислити. Јер зло је зло, траје и опстаје кол'ко и сам човек. Мења лица и рубине, мења обличја, али му је наум исти – иксана да сатре, крви да му се напије!

Видиш, ову поточару којегде називају и Митровом. Тако је прозваше они што у новине пишу или се за телевизор сликају. Многи каткад овде и преноће, да покажу, ваљда, кол'ко су куражни и како су све то бапске приче. Море бити, ђаво би га знао. Једино знам да његову воденицу нису ни видели, а камоли да су нос у њу промолили. Нити су могли. Толико је жижљива и трула, кол'ко и тело њеног власника. Ако је икада и била његова. Јербо, о Митру се више проносило оно што нико очима није вид'о, него што нам је о њему од старина остало. Стога ћу ти, роде, ноћас све испричати, него дедер, дотури коју цепаницу. Нек' се ватра разгори, нек' нас обојицу врелина угреје.

Најпре, да ти речем коју о том Митровом млину. Окружен је шумом, али и сеоским друмом, једино што се са џаде не да видети. Ко год од Багрдана крене ка нашем селу, најпре мора крај њега да прође. Раније, кад момци и цуре крену на прело, вазда би ту заћутали. А јопе', ако би неког мука притерала да мора ноћом сам да тумара, вазда би се драо к'о магарац, не би ли се окуражио и нечим стра'отерао. И није се залуд бојао. Народ казује да се ту одвајкада привиђа, па се каткад чује козје мекетање ил' детињи плач, ја л' нешто закрешти ил' се ноге саме заплету и потону, ко'но кад се пролази кроз најдубљи глиб.

Некима се, веле, приказивале и девојке, све у белим 'аљинама и са загашеном воштаницом у руци. Стоје тако неме с обе стране друма, па ти гледај 'оћеш ли крај њи' проћи ил' ћеш, брже-боље, ударити назад. А било је, јопе', и оних што се кући вратише с косом белом к'о овнујско руно, данима потом дрхте и трзају се на сваки шум, и ником не казују шта их је заскочило. Ђуте до самог краја, до самртнога сата, и тек тада се пове-ре свештенику шта их је туна задесило.

Некада се ишло пешице или са запрегом, осветљавао те месец ил' вењер, а данас и колима. Рек'о би човек, сад је лакше, какве виле, какве санџаме, само пројуриш и ето те кући. Ал' није ни тако. Вид'о си онај спомен крај пута, баш изнад млина? Ту ти је заковрн'о један наш мештанин, био милиционер у Лапову. Пошао мученик кући, колима, зима била и снег ударио. Низбрдо се некако и спустио, ал' кад је стигао доле, до речице, заглавио. Нит' је могао напред нити назад, нит' је могао кога дозвати нити му је могао ко помоћи. Ујутру га нашли мртвог, за воланом, веле да га је ударила кап ја л' га је стрефио инфракт. Нешто је сигурно, ал' шта је уистину било не зна нико до он сам.

Прносило се по селу да би сваки воденичар, који ту заноћи, јутром освануо мртав. Тако казују, ал' мало превршују. Рецимо, памтим да је мој деда много пута ту ноћив'о и, 'вала је Богу, вазда би претекао. А јопе', к'о да и њему није било свеједно. Јербо, кад год би запао на њега ред, увек би водио и неког са собом. Могла је то бити и беба у колевци, ја л' некакво дете ил' керче, само да није сам. А тај мој деда Стојан није био било ко. Био је висок и плећат, само преко леђа шири од метра, најкрупнији човек у селу. Чини ми се, могао се порвати и с медведом. Прошао је тај и Брегалницу и Куманово, прегазео Албанију, свакојаких чудеса видео и зала доживео, али би га вазда тамо 'ватао некакав зорт.

И мене је доводио, јашта. Још сам био дете, ни у школу нисам пошао, кад сам први пут онди заноћио. Намести ми он тако, у ћошку, простирку од сламе, покрије губером и остави да спавам. А ја чкиљим испод оне

покривке, послушкујем ветар ја л' воду, гледам ону ватру и деду како засипа кош с кукурузом. Док ми се очи не заклопе и сан не у'вати. И било је тако више пута, све док ме једне ноћи не пробуди мук. Све стоји, ништа се не чује. Гледам како деда устаје, гвозденом лопатицом за'вата пепео с огњишта и њиме потрушује по оном камену. А ондак вода зајубори, точак се изнова покрене и све напослен буде као пре. И питам га, послен, шта то би, а он ми вели да вода, каткад, заспи и заћути, па је ондак тиме разбуђује.

Питах ме, да л' је кад Митра помињао. А јашта је, како није?! Каткад у шуми ја л' у пољу, ал' најчешће у кући, зими, кад се комшије на прелу окупе и вареника се пристави. Седи се тако, дубоко у ноћ, и које-какве се приче крај ватре причају, понајвише оне страшне од који' се коса диже на глави. Стојан се фалио да је дваред Митра и видео, ал' је био дете, лик му се одавно пред очима замутио. Ал' се сећао шта му је његов деда Јордан о њему зборио. Причао му је тако да је био велики газда, можда и највећи с ове стране Мораве, од Бадњевца и Баточине, па све горе, до Старог Села. Трговао је стоком, свињама и говедима. Терао их је преко Саве, у Ђесарију, или преко Ерцеговине до мора.

Веле да је свашта имао, ал' џаба му било. Нека му се поган у срцу запатила, више је волео човека да сатре него да ужива у свом имању. Кол'ко је само кућа угасио, ја л' на коцки, ја л' на суду, ја л' позајми човеку да би му потом на интересу одр'о кожу с леђа. Имао је дуката, а с њима и своји' људи. Јаранио се с начелником, судијом и кметом, и с још некима, подгојеним и добро подмазаним к'о што је и сам био, али је на друге глед'о једнако с висине, к'о на робље што џаба ваздух троши. Али шта'ш, могло му се.

У пољу га, знојавог и прљавог, нико није вид'о. Живео је у задрузи с млађим братом Стеваном, његовом женом и дечицом. Они су роптали на големом имању, надничаре није 'тео плаћати. Своје деце није им'о, а ни жену. Оно, веле да је био ожењен, али мучена Драгојла није опстала. Једне зиме отер'о је од куће, голу и босу, нико није знао шта се с њом послен збило. Да л' су је вуци растргли, да л' ју је мећава прогутала, тек до своји' није стигла. Нити јој се икад гроба

нашло.

Ал' се једаред и то промени. Већма је био старац седа перчина кад се поче врзмати око Стојанке из Марковца, младе цуре, готово детета. Није било дана да је не закупи код оваца, носећи јој свилени' марама на дар, ја л' шећера ил' локума. Испрва се девојче и развесели, ал' на концу и њој дојади. И да је 'тела, мучно би је њени за њ дали. Џаба му дуката и земље, казивали су, кад им је кућа проклета, када му је сваки берићет заливен сузом. Ал' Митар не одустаје. Како који дан пролази, само о њојзи мисли. И напослед, једног јутра, дотер'о се и наредио да се упрегну коњи, засео у фијакер и кренуо к њезиној кући. Питаш ме, шта је тамо било. А ђаво ће га знати.

Пронело се после да се много окарио, да је упалио дуван и завукао се у кућу, да данима није из ње излазио. Тек би га по каткад чули како куне и богорада, како прети да ће свима крви да се напије. Зар њега, викао је, сиротиња да попиша и одбије, да му на образ удари и пред светом га осрамоти, па кућу ће им затрети.

И затр'о је, ал' није само њи'ову. Веле да му је млађи брат слутио зло и знао да неће ваљати. Склањао је жену и децу пред расрђеним домаћином, а сам је мотрио на њега. Ал' га једне зоре сан превари. Кад је видео одшкринута врата и кад га код куће није затекао, знао је куд је наумио. К'о брез душе потрчао је ка Марковцу, али касно. Стигао је само да с једног превоја, доле у врзинама код оваца, види како је закупио несрећну девојку, како се она отима, а он је вуче по оној росној папрати.

И потрч'о је мучени Стеван кол'ко га ноге носе. Низ ону косу више је летео него 'одô, саплитао се и падао, клизао и тумбао се, ал' је јопе' закаснио. На крвавом попрштудочекала га је само преклана девојка и заривена бритва у њеним прсима. Једино Митра нигде није било.

К'о омађијан је гледао у њене широм отворене очи и клонуле руке. Стајао је не-свестан шта се збива око њега. Није чуо ларму чобана који су трчали с околних висова, није марио за бол кад' су га кијачки напали штаповима и моткама. Нити се бранио, нити је шта осећао. До разјарених пастира последњи је стигао старац Милија, једини који је видео шта се уистину десило у долу, али залуд. Крај заклане девојке већ

се стропоштао мртав и недужни Стеван.

Е', синко мој... Помислио би чо'ек да се тиме свршило, али је заправо тек почело. Зло се одвезало и задуго нико није мог'о да му стане за врат. Ако и данас где мирује. Митра пронађоше у шуми, још исти дан, у некаквој јарузи. Где су га вилама и секиром докрајчили, ту су га и закопали. Без крста, попа опела. Рек'о би човек, правда је намирена. Ал' ко ће знати шта је старије – правда ја л' кривда? Јербо, док су га једни вијали по ритовима и мочвари, други су му се на кућу намерили. Истина, пре но што су гурнули угарак под пајанте, позвали су да сви изиђу, ал' шта деца знају? Нит' су се смели јавити, нит' су смели изићи. Ћутали су скривени у некаквом сандуку, све док их огањ није живе сагорео.

Претече само несрећна Срдана, матер детиња, бог да јој души прости. Поранила зором бравад да обиђе, да јој се које ја'ње није загубило, не слутећи јадна да ће брез највећег блага остати, да се четворо деце тога јутра неће разбудити. После је, веле, с памети сишла, одроњавила и косу распустила, све док коју годину касније и сама није пресвисла.

Видим, синко, да те 'вата језа када слушаш 'ваке приче. Оно, није ни чудо. Велика се гре'ота сабила у овом теснацу поред реке, свакојака зла су се низала и претицала, таман би се на један грех заборавило, а већ би се изнова други чинио. Тако је, веле, било од вајкада, а мучно да је и данас друкше. Све се нешто мислим, џаба постимо и у цркву идемо, џаба Господа заваравамо и залуд му се молимо. Јербо, само њега не мереш да превариш, све тај види и упамти, свако дело у тефтер запише.

Питаш ме да л' се кад Митар послен јавио. Не знам, роде, шта би ти рек'о. Старији веле да је многе у ноћи поплашио, а другима и у снове долазио. И привиђао се којегде, ал' ласно је у тмини да се грана ил' пањ претворе у омаје. Шта је збиља, а шта уобразиља, шта је стварно, а шта се досољава, бог ће знати. Ал' нешто друго 'тедо' да ти рекнем. Нешто што само ја знам и што досад ником нисам прич'о. А јопе, и мени време измиче, бог свети зна да л' ћу више окусити кисела купуса, мислим се, не би ваљало да се са мном и то закопа. Него, дај дер мало те ракије, мислим да ће и теби ваљати.

Давно је то било, јоште ми ни веселу Јова-

нку нису насочили. У селу смо имали попа, имали а к'о да и нисмо. Мученик био стар, костоболан, две зиме из постеље није излазио. У ишчекивању да му пошаљу замену, многе смо тада без опела на онај свет испратили. Мене одредили у селу да му се нађем, ватру наложим и 'леба донесем. И тако... Долазио сам по каткад, а њему мученом, чини ми се, највише стало до разговора, да коју реч прозбори и с неким мисао подели. И причасмо сву ноћ, каткад уз петролејку, каткад само уз жар с огњишта. Житије светих ретко је помињ'о, више је причао о прошлости и негдашњим људима. Дуго је памтио и којечега се присећ'о, а мене је јопе, 'нако младог и прилично залудног, све то занимало, којешта сам га и сам питао.

Тако му једаред помену' и Митра. Питам га да л' га памти и шта он о томе мисли. Питам га и гледам како одмахује руком и лице му се мршти. Покуша да устане и ја га подувати испод мишке. Спусти се на треножац покрај огњишта и поче неким штапом да цара онај жар. Задуго је ћут'о. „Митар је зло“, најзад изусту. „Исконско зло отпало од Господа и коме се тај јави неће му требати другог Суда. Али, није једини. Ето... Читав век сам провео као свештеник, многа села и многе људе сам упознао, многе и испратио. И знаш ли шта ми је најтеже пало? Исповести! Лакше ми је било чо'ека крстити, венчати ја л' опојати, било шта радити, него тајне његове слушати.

Нарочито оне пред сам крај, у самртном сату кад се чо'ек до краја оголи, када зна да нема куд и труди се души да олакша. Е видиш... Најцрње ствари сам неретко чуо баш од оних за чију сам ваљаност мог'о руку да ставим у жар. А ондак чујеш и за чедоморства, лажна заклињања, тровања, злочине из страсти, али и оне почињене из обичне пакости, љубоморе и зависти. Их, кол'ко је тога било, не мере човек ни да замисли“.

Слушам га и не верујем. Зар тога има и у нашем роду, у селу где сваку кућу познам, 'де свако свакога зна од најмањег до најстаријег? У селу 'де се сваки пост држао, у цркву редовно ишло и пред олтаром клечало? Где се сваки грех презирао и само о врлинама причало? Ма 'ајде с милим богом!

„И још нешто да ти рекнем о тим несрећним прецима“, настави попа након дуже

ћутње. „Видиш, ништа од њи' данас није претекло. И то место где је Митар убио несрећно девојче и где су сељани затукли недужног Стевана, и где им је била кућа и 'де су мучену чељад живу сагорели, ничег више нема. Ту је доцније прошао друм и пруга, ова несрећна аутострада на којој, уистину, мало-мало па неко страда. И казују људи, они што претекну, да им се изненада, на равном асвалту, испречи каква крава или керче, да им се волан с'ам отргне, неретко и кочнице закажу... И питају се зашто то и како, а не знају. А ја, опет, мислим да их је стигао неокајан грех, да то пиште несмирене душе вапећи за спокојем. И ваљало би, можда, да се тај део од Плана до Багрданског теснаца коначно освешта и окади тамјаном, да се недужне душе примире и недужне са собом више не воде“.

Роде мој, све ти је ово жива истина, па ти гледај. Учен си и чколован, много тога си прочит'о и чуо, добро знаш да у свету нема само доброг. Е сад... Ако су нас некада давили вампири и омаје, сада нас, море бити, заокупља и штошта друго, подједнако подмукло и зло. С тога поведи рачуна о томе шта мислиш и шта радиш, јербо онај што записује све памти и ништа не заборавља. На крају да ти и ово рекнем: ако му се кад и обратиш, немој га молити да ти суди по правди и заслугама твојим. Моли га да ти суди по милости својој, јер ћемо се, 'ваки какви смо, мучно избавити од вечитог зла и таме.

„Пупак Балкана“

(Општинска библиотека „Слово“, Лапово, 2020)

Фото: Архива Библиотеке

Милица Станковић

ДЕЧЈА НЕДЕЉА У КТЦ „СТЕФАН НЕМАЊА”

КУЛТУРНА ДЕШАВАЊА

Прва недеља октобра, која се обележава као Дечја недеља, у Културно-туристичком центру „Стефан Немања“ Лапово такође је била посвећена деци и њиховим интересовањима. Током те недеље, биле су организоване три позоришне представе за децу и то: „Тајна бакиног таванчета“ Театра Талија из Београда, „Мајстор Марио, снове остварио“, Позориштанца Јеленица из Београда и „Ко је у праву децо“, Испад продукције из Београда, као и концерт „Растимо уз музику“ у извођењу ОМШ „Божидар Трудић“, одељења у Лапову, музичке радионице „Мелодрам“ и певачког друштва „Икос“.

Данијела Вулићевић

ВЕЛИКО СРЦЕ ДЕЦЕ СРБИЈЕ

У оквиру обележавања Дечје недеље, 5. октобра 2023. Општинску библиотеку „Слово“ посетили су малишани из Предшколске установе „Наша младост“ у друштву васпитачица Надице Милетић и Весне Вељковић. Деца су се дружила са дипломираним библиотекаром Горданом Мркаљ.

На позив Основне школе „Јован Јовановић Змај“ из Свилајнца, шестог октобра представили смо издање лаповачке библиотеке, књигу Стевана Стефановића „Прича о змају са Ртња“, ученицима другог разреда.

Након приповедања о авантурама храброг и племенитог дечака Стевана и његовим сусретима са вилама, вуковима и

Фото: Архива Библиотеке

Фото: Архива КТЦ-а

У биоскопској сали се сваког дана тражило место више, а деца су кроз наведени програм, примерен њиховом узрасту, имала прилике да се упознају са правим животним и друштвеним вредностима, здравим животним навикама и значајем правог пријатељства, али и да активно учествују у представама и искажу своје мишљење. Улаз за свако од наведених дешавања био је бесплатан, а по изласку су малишани, препуни утисака, могли да се послуже разноврсним слаткишима.

Фото: Архива Библиотеке

страшним змајем, у радионичарском делу смо говорили о „магичним“ каменчићима - љубави, подршци, бризи и другарству. Играли смо вилинско коло, решили асоцијацију - решење је било књига, глуве телефоне и урадили говорну вежбу „Покажи се“ у којој је пажња имала кључну улогу.

Дивно је било дружење уз причу о великом срцу деце Србије, наслоњену на историју, религију, митологију и обичаје краја који се свио испод импозантног Ртња, умивен водом Мироштице, огрнут тајанственим горским плаштом и старим предањима.

За непуне две године „Причу о змају са Ртња“ представили смо кроз 11 радионица у Србији и Црној Гори, а програме је испратило више од 600 малишана.

У периоду од 3. до 6. октобра организован је и Квиз за основце „Потрага за великим срцем“ уз пропратну изложбу из Дечјег фонда Општинске библиотеке „Слово“.

Милица Станковић

У ЛАПОВУ ОТВОРЕНО ЈОШ ЈЕДНО У НИЗУ ДЕЧЈИХ ИГРАЛИШТА

ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

Тринаестог децембра 2023. године, у присуству министарке за бригу о породици и демографију проф. др Дарије Кисић, представника Општине Лапово, представника образовних установа и установа за културу, отворено је још једно у низу дечијих игралишта на територији општине Лапово, изграђено на простору површине 240 м², између ПУ „Наша младост“ и фудбалског стадиона ЖФК „Локомотива“.

Изградњи игралишта претходило је решавање имовинско-правних односа на поменутом земљишту и измештање и реконструисање ограде ПУ „Наша младост“. Нерешени имовинско-правни односи и рунирана ограда која се налазила на простору предвиђеном за противпожарни пут предшколске установе били су дугогодишњи проблеми, који су отежавали њен рад.

Поред решавања наведених проблема, локална самоуправа није уложила додатна средства у изградњу игралишта, већ је његова изградња и опремање најсавременијим мобилијаром била донација Предузећа за путеве Крагујевац вредна 4,5 милиона динара.

Фото: Јовица Благојевић

Министарка, проф. др Дарија Кисић, представници Општине Лапово и представници образовних установа и установа за културу, окупљени на отварању игралишта испуњеног дечијом игром и радошћу, били су сагласни у томе да је дечија срећа најважнији циљ на коме треба радити и залог за лепшу будућност и у складу са тим договорили даљу сарадњу.

ПОСЕТА МИНИСТРА ДР АЛЕКСАНДРА МАРТИНОВИЋА ОПШТИНИ ЛАПОВО

Четвртог децембра 2023. године, министар државне управе и локалне самоуправе др Александар Мартиновић, посетио је Општину Лапово, која са поменутиим министарством има успешну дугогодишњу сарадњу.

Након састанка са представницима Општине, на ком је Општинској управи, у циљу унапређења рада донирао 20 лаптоп рачунара, министар је обишао Трг краља Александра I, чију је реконструкцију финансирало Министарство државне управе и локалне самоуправе, а затим и зграду чија је адаптација планирана за потребе будућег Ватрогасног дома. Поред тога, министар је посетио и предузеће „Фит Степ“ д.о.о које се бави производњом широке палете производа од картона.

Фото: Архива Општине

ДОДЕЉЕНА ПОМОЋ ИЗБЕГЛИМ И ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИМ ЛИЦИМА

Општина Лапово је једна од 78 јединица локалне самоуправе која је са Комесаријатом за избеглице и миграције Републике Србије потписала уговор о додели средстава за набавку хране за најугроженије породице избеглица и интерно расељених лица, на основу расписаног јавног позива Комесаријата, на који је аплицирала.

Крајем новембра, помоћница комесара за избеглице и миграције Републике Србије Душица Поповић, уручила је у Палати Србије предметне уговоре представницима локалних самоуправа које су то право оствариле.

Комесаријат је за ове намене определио 25.416.000 динара и тиме помогао 4.236 породица, а вредност пакета хране који садржи основне животе намирнице износи 6.000 динара по породичном домаћинству. У наредној години договорен је наставак сарадње Општине Лапово са Комесаријатом, а у циљу помоћи и побољшања услова живота најугроженијих породица избеглих и интерно расељених лица у складу са њиховим потребама.

Фото: Архива Општине

РЕКОНСТРУКЦИЈА БРЗЕ ПРУГЕ

Реконструкција и модернизација инфраструктуре железничког Коридора 10, пруге која повезује Београд и Ниш у дужини од око 230 км, највећи инфраструктурни пројекат у Србији који се реализује уз помоћ Европске уније, са циљем да се брзина путничког железничког саобраћаја повећа на максималних 200 км/час, а теретног на 100 км/час, да се повећа квалитет услуга у путничком и теретном саобраћају, али и унапреди развој железничке инфраструктуре, безбедност железничког саобраћаја, побољша капацитет и удобност путничких и теретних услуга. Реализација овог пројекта имаће позитиван ефекат на економски развој Србије, с обзиром на то да ће допринети њеној већој локалној и регионалној повезаности.

Вредност пројекта изградње брзе пруге Београд-Ниш је 2 милијарде и 775 милиона евра, од чега ће 552 милиона обезбедити Република Србија.

Влада Србије је у септембру 2020. године донела Уредбу о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора железничке пруге Београд-Ниш по ком је овај коридор подељен на три деонице: Велика Плана – Гиље, Параћин – Сталаћ и Ђунис – Ниш (Трупале). На деоници Велика Плана – Гиље предвиђене су три станице: Велика Плана, Марковац и Лапово, а у функцији би требало да остану и стајалишта Старо Село, Лапово Варош, Лапово Ранжирна, Брзан и Багрдан.

У Просторном плану је наведена и дужина садашње, једноколосечне пруге Београд – Ниш од 244 км, која је саставни део европске железничке мреже (Коридор 10) и од највишег је значаја за домаћи и међународни саобраћај у Србији. Ова пруга је 1884. године пуштена у промет и тако донела велики напредак једној малој кнежевини, због чега се велике наде полажу и у изградњу брзе пруге, на истим темељима. Исте године је и прва локомотива прошла Лаповом и учинила га важним железничком чвориштем.

Идејни пројекат изградње читаве пруге биће израђен у три фазе, а тим темпом ће бити извођени и радови. Очекује се да радови буду окончани 2029. године, с обзиром на потребу израде пројектне документације, издавања грађевинске дозволе

Фото: Архива Општине

расписивање тендера за извођаче радова, решавања имовинско-правних питања и предузимања других неопходних корака пре почетка извођења радова.

Што се реконструкције брзе пруге у Лапову тиче, планирано је следеће: изградња нове станичне зграде, путничке станице и перона у циљу формирања централне станице, на подручју садашње станице Лапово Ранжирна и смањен број колосека у станицама Лапово и Лапово Варош. На тај начин биће ослобођен тренутно заузет и неискоришћен простор површине 9,5 хектара, поред фабрике Кроношпан, који ће Општина Лапово добити на управљање од државе, за потребе рада већ заинтересованих инвеститора. Поред тога, постојеће компаније (Кроношпан, ЦРБЦ, Баки доо и друге) добиће могућност транспорта робе железничком пругом.

Надвожњак у центру Лапова и надвожњак код фабрике Кроношпан биће реконструисани, а нови изграђени по потреби. Планирано је да радови на изградњи брзе пруге у Лапову буду окончани до 2026. године.

ЗИМСКА ЧАРОЛИЈА НА ТРГУ КРАЉА АЛЕКСАНДРА I

Једанаестог децембра 2023. године на богато окићеном новогодишњом расветом Тргу краља Краља Александра I, Општина Лапово је уз подршку донатора, фирми АЛФА НОВА доо и Фит Степ доо и уз помоћ Деда Мраза, организовала поделу пакетића за децу предшколског и основношколског узраста.

Трг је испунила радост и граја деце, али и родитеља, одушевљених овим гестом општинског руководства.

Фото: Архива Општине

МЕРЕ ЕНЕРГЕТСКЕ САНАЦИЈЕ ДОМАЋИНСТАВА

Општина Лапово је у октобру расписала Јавни позив за суфинансирање мера енергетске санације породичних кућа и стана на територији Општине Лапово за 2023. годину, у оквиру пројекта „Чиста енергија и енергетска ефикасност за грађане у Србији“. Укупан износ предвиђен за суфинансирање мера енергетске санације био је 5 милиона динара, од чега је 2,5 милиона издвојила Република Србија, а 2,5 милиона Општина Лапово. Јавни конкурс је спроводила Комисија за реализацију мера енергетске санације.

Фото: Архива Општине

Грађани Лапова су аплицирали за 3 од 10 мера енергетске санације прописаних Конкурсом и то за: меру замене спољних прозора и врата и других транспарентних елемената термичког омотача, меру замене постојећег грејача простора на чврсто гориво, течном горивом или електричном енергијом (котао или пећ) ефикаснијим котлом на гас и меру замене постојеће или уградње нове цевне мреже, грејних тела и пратећег прибора.

Тројни уговори потписани су са 49 грађана, а извођење радова ће се одвијати у децембру.

СТИПЕНДИРАЊЕ УЧЕНИКА И СТУДЕНАТА

Предсеник Привременог органа општине Лапово је у октобру потписало уговоре о стипендирању са ученицима основних и средњих школа. По основу расписаних конкурса, биће стипендирано 7 ученика средњих школа и 8 студената, као и 1 ученик средње школе са инвалидитетом, по основу посебно расписаног Конкурса.

Фото: Архива Општине

Иако је Конкурсом првобитно било предвиђено стипендирање 5 ученика средњих школа и 5 студената, Привремени орган општине Лапово издвојио је додатна средства, с обзиром на то да је већи број ученика и студената испунио услове прописане конкурсима. Износ стипендије је 5.000 динара на месечном нивоу и он ће се исплаћивати у 9 једнаких месечних рата, почевши од октобра.

СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ

Општина Лапово је у новембру 2023. године расписала Јавни конкурс за финансирање/суфинансирање програма удружења из области пољопривреде средствима из буџета Општине Лапово у 2023.

години, на основу Програма мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја у 2023. години на подручју општине Лапово и уз претходну сагласност Министарства пољопривреде, шумарства и водо-привреде.

Конкурс је расписан у циљу јачања удружења у области пољопривреде. Укупан износ средстава планиран за финансирање/суфинансирање програма удружења из буџета општине Лапово у 2023. години, у наведеној области, износи 170.000 динара. Интензитет помоћи је 100% , а максимални износ одобрених средстава по удружењу је до 60.000 динара. Додела средстава врши се у целокупном износу или сразмерно, у зависности од исказаних потреба и расположивих средстава према броју поднетих пријава.

Средства се додељују за програме који ће се реализовати најкасније до 31.12.2023. године.

ПОСТАВЉЕН ВИДЕО- НАДЗОР НА ДИВЉОЈ ДЕПОНИЈИ

Прошле године у потпуности санирана дивља депонија у Лапову „Којанићко језеро“, уз саму Велику Мораву, дуго низ година коришћена је за нелегално одлагање отпада. С обзиром на то да ни овај покушај локалне самоуправе да подигне свест грађана о штетности и опасности коју стварају по животну средину одлагањем отпада у природи није уродио плодом, у октобру је ЈКСП „Морава“ Лапово на наведену локацију поставила и савремени видео-надзор, камере високе резолуције, које ће вршити ефективну контролу над грађанима, јер и поред постављеног знака забране одлагања отпада, они то и даље чине. Чувајмо природу, за себе и своју децу, јер природа нам враћа онако како јој и дајемо.

Милица Станковић

МАНИФЕСТАЦИЈА КОЛА СРПСКИХ СЕСТАРА ПОВОДОМ МАТЕРИЦА

„Срце које даје, два срца вреди!“

*монографија Кола српских сестара из
Куманова „Једном и сада“*

ХУМАНИТАРНИ РАД

У недељу, 24. децембра 2023. године, у биоскопској сали ЦК „Стефан Немања“ Лапово одржана је 19. по реду манифестација коју ДУ Коло Српских сестара Лапово организује поводом највећег хришћанског празника мајки и жена, Материца.

У културном делу програма, који је водио Дејан Ивановић, учествовали су малишани ПУ „Наша Младост“ Лапово, ђаци ОШ „Светозар Марковић“ Лапово, ученица Средње школе Лапово и КУД „Лапово“, који су кроз песму, игру, драмски и литерарни израз, на сцену верно пренели српску традицију, обичаје, веру, културу и наслеђе. Након завршетка програма, председница Кола, Весна Павловић, обратила се присутнима и доделила захвалнице свим институцијама, привредницима, удружењима и појединцима који несебично

подржавају рад Кола.

Уследила је подела укупно 420 богатих пакетића деци предшколског и основношколског узраста, како то и мајке и жене великог срца према српском обичајном веровању на Материце и чине.

Чланице Кола су за пријатеље и добротворе, у малој сали ЦК „Стефан Немања“ Лапово приредиле скроман коктел, припремљен искључиво личним средствима и у сопственим кухињама. Да коктел протекне како доликује постарали су се пријатељи Кола, свих узраста и били прави домаћини.

Храну која је преостала, чланице Кола су сутрадан поделиле члановима 10 штићеничких породица.

Дан након Материца, чланице Кола посетиле су Удружење за помоћ особама са инвалидитетом „Зора“, које је недавно обележило 10 година свог постојања и обрадовале чланове уручивши им 15 пакетића.

Све сутрађане који нису чланови „Зоре“, а који због инвалидитета или других потешкоћа нису могли да посете манифестацију одржану на Материце, чланице Кола обићи ће накнадно, кроз посету на терену током празника.

Фото: Архива Културног центра

Владимир Којанић

АКТИВНОСТИ УДРУЖЕЊА „КНЕЗ МИЛОСАВ ЛАПОВАЦ”

ХУМАНИТАРНИ РАД Удружење за очување и неговање традиције „Кнез Милосав Лаповац“ из Лапова у току ове године, као и претходних година, организовало је више акција, као што су обилазак наших манастира по целој Србији, обележавање важнијих датума како из српске историје тако и из локалне историје. У току ове године направили смо и две велике хуманитарне акције.

У јулу месецу смо организовали Хуманитарну приредбу за помоћ Манастиру Светог Апостола Томе - Манастир Томић.

Хуманитарна приредба је била веома успешна. Многи људи су се одазвали. У програму су учествовали КУД „Ђурђевдан“ из Новог Села и КУД „Кушиљево“, рецитатори Матеја и Илија Миљић и професорка клавира Весна Милић.

Одзив посетилаца је био веома добар. Том приликом смо сакупили 47000 динара, 100 евра и 100 америчких долара и доста намирница за помоћ овом дивном манастиру. Новац и намирнице су исте вечери уручене мати игуманији Сергији, игуманији Манастира Томић.

Оно што је било најлепше видети те вечери је да су наша деца на челу са Милицом Станковић, директорком КТЦ „Стефан Немања“ уручила новац и намирнице. Тако се деца васпитавају. То је показатељ да има наде и да ће наша деца бити боља од нас.

Друга хуманитарна акција је кренула 1. августа 2023. у оквиру манифестације „Дани Светог Деспота Стефана Лазаревића“ која се одржавала целог августа.

Хуманитарна акција „Књигом до хуманости“ је требало да траје од Трнове Петке, али је због великог интересовања продужена до краја текуће године.

Иначе, на идеју за ову хуманитарну акцију сам дошао подстакнут претходном хума-

нитарном акцијом. Дошао сам кући и видео мноштво књига које сам прочитао и које су стајале у једној великој картонској кутији. Тада сам дошао на идеју да пробам да направим ову акцију. Добио сам велику подршку наше Општинске Библиотеке Слово.

Хуманитарна акција „Књигом до хуманости“ је осмишљена да се половне књиге донирају, а ко жели да купи књигу може да је купи по цени коју сам одреди по слободној вољи и жељи. За првих 8 дана акције прикупљено је 6000 динара које смо уплатили манастиру Свети Томић. У наставку ове акције смо захваљујући нашим грађанима прикупили много књига и успели да сакупимо више од 45000 динара. 10000 динара смо уплатили Манастиру Враћевшница који је ове године имао страشان пожар у коме је до темеља изгорео конак; 12000 динара Манастиру Света Петка Изворска у коме се налази Дом за непокретна и тешко болесна лица; 8000 динара донирали смо Заводу за смештај одраслих лица у Крагујевцу, у Малим Пчелицама. Остатак новца од 15000 динара смо искористили да купимо намирнице за Манастир Својново у коме бораве старе и болесне монахиње.

Највећи успех у овој акцији није само прикупљени новац већ одзив деце и младих људи до 30 година који су показали велико интересовање пре свега за хуманост, али и за читање књига. Више од 90% људи који су купили књиге млађи су од 30 година.

Најпродаванија књига су биле: Зов карауле и Прича о бици на Кошарама аутора Ненада Милкића (7 примерака), затим књиге о Патријарху Павлу и оцу Тадеју, књига Мирослава Самарџића Дража и општа историја четничког покрета, као и многе друге историјске књиге.

Посетиоци су куповали и лепу књижевност, збирке песама и романе.

Све у свему, ова акција се показала као веома успешна на добробит свима. То је снажан подстицај да је наставимо и у наступајућем периоду.

Милица Станковић

БЕСПЛАТНА ШКОЛИЦА СПОРТА

СПОРТ

У оквиру једногодишњег пилот-пројекта „Бесплатна школица спорта“ који је покренула Општина Лапово, професор спорта Ненад Мркаљ деци предшколског и основношколског узраста два пута недељно у Школско-спортској хали у Лапову одржава тренинге, који обухватају елементе више спортских дисциплина.

У организацији Општине Лапово, Спортског савеза општине Лапово и ОШ „Светозар Марковић“

Циљ овог пројекта је стицање кондиције, моторних вештина и интересовања деце за одређену спортску дисциплину.

Завршни део овог пројекта под називом „Новогодишње играрије“, одржаће се крајем децембра, када ће се деца која су похађала школицу, заједно са родитељима опробати у стеченим вештинама и показати научено.

Због великог интересовања деце за похађање оваквог вида рекреативне наставе, Општина Лапово ће овај пилот-пројекат наставити и у идућој години.

Фото: Архива Општине

ПИОНИРСКА СЕЛЕКЦИЈА ЖФК „ЛОКОМОТИВА“

Након 22 године успешног рада ЖФК „Локомотива“, оформљена је и пионирска селекција клуба, коју чине деца узраста од 5. до 8. разреда основне школе, а чији тренер је Немања Савић.

Фото: Архива Општине

Пионирска селекција такмичиће се у Градској лиги града Крагујевца. Такође, у плану клуба је формирање кадетске лиге, а разговори са пар потенцијалних тренера су у току. Ветар у леђа развоју клуба била је и донација Драгана Ђорђевића, у виду нове комплетне опреме, како за пионире тако и за сениоре.

Фото: Архива Општине

Још једна од новости у ЖФК „Локомотива“ је и долазак новог тренера у сениорску лигу. Искусног Љубишу Младеновића заменио је Бранко Крстић који такође поседује дугогодишње искуство у фудбалу и који ће допринети унапређењу рада клуба.

Јовица Николић

ЖИВОТ ПОСВЕЋЕН СТВАРАЛАШТВУ

II део

ЗНАМЕНИТИ ЛАПОВЦИ

Истражујући архивску грађу за писање књиге о сто година Црвеног крста у нашој Општини, пронашао сам у Историјском архиву Шумадије у Крагујевцу *Летопис лаповске цркве* број 238 аутора Живана Маринковића.

„Свестан сам да ће овај рад, као и свако дело људско имати својих мана и недостатка, које понајвише пристигну из изложених тешкоћа, али га ја ипак предајем јавности радећи тиме да подстакнем млађе свештенике да ми на том плану сређују“, записао је протојереј Маринковић (субота, 5. април 1924), а затим и „Његова Светост патријарх г. Димитрије посећује Лапово на путу за Крагујевац, у пратњи протојереја Васе Бранковића и Љубисава Поповића, начелника одељења министарства вера. Тог дана увече служено је бденије. А сутрадан света архијерејска литургија. Велика маса света испунила је била храм у Лапову на бденије као и на свету литургију. На крају свете службе Његова Светост у својој проповеди изражава своју велику радост, што је Господ допустио да се и овом приликом састане са својом духовном децом и некадашњим својим парохијанима.

Особито дивљење у редовима лаповских грађана изазвао је овом приликом акт пажње Његове Светости према готово стогодишњем старцу Милоју Тодоровићу, кога је његов ауто довезао од куће у храм да присуствује светој литургији и по свршетку исте вратио кући. Тај акт пажње Његове Светости дуго је препричаван и коментарисан од грађана.

Протојереј Живан Маринковић је још записао, а објављено је 2019. у књизи „Најбољи васпитач“ у Крагујевцу:

„Муж сестричине моје покојне супруге, Живан Арсенијевић, службеник среске скупштине у Крагујевцу, пред погибију на неких месец дана сањао је како је пао на железничке шине и како је тетка, моја супруга, притрчала да му помогне да се подигне. У томе је воз наишао и прешао преко

У томе је воз наишао и прешао преко њега. Кад је он устао, видео је себ свег крвавог, а тетку мало даље како лежи на земљи а око ње окупљен свет. Тај свој сан само је својој жени саопштио, али му није придавао никакав значај. Држао се оне народне изреке Сан је лажа, а Бог је истина. Али то није била лажа него Божја опомена да се чува од воза. После овог сна, на 16. дана пред погибију, сањао је умрлог оца који га је звао да дође код њега, али и њему није поверовао.

18. октобра 1964. путовао је до Брзана, код Лапова. При повратку на железничку станицу и силазећи са уздигнутог перона на колосек, он се оклизне, затетура и упадне у колосек, којим је од Багрдана јурио воз највећом брзином за Лапово, не задржавајући се у Брзану.

Кад је он упао у колосек, локомотива није била ни стотину метара од њега. Моја покојна супруга ишла је за њим. Чим је он пао, она је притрчала да му помогне да се дигне, али је локомотива у том стигла и њу одбацила десетак метара у страну, а њега здробила.

Тако се оба сна обистинила.

Ове снове саопштила ми је његова супруга после њихове погибије. Ја сам јој пребацио што ми ово није раније саопштила, јер бих ја знао да је то Божја опомена и спречио бих несрећу, тим пре што сам и ја био присутан њиховој погибији, само сам био измакао напред неких тридесетак метара. На то ми је она одговорила да је више пута заустила да ми те снове саопшти па је увек нешто друго омело. Као да се није дала да се несрећа спречи.“

Сазнали смо и то да везе проте Маринковића, након доласка у Крагујевац са црквеном просветом и Призренском богословијом, нису прекинуте. Сваке године је од стране Светог архијерејског синода био делегиран за изасланика на матурским и разредним испитима. Одлазио је у Призрен и био радо виђен гост.

Фотографија из студентских дана

Извор: Храм Преподобне мати Параскеве и парохијски живот у Лапову 1919 - 2019

ПРЕДСТАВЉАЊЕ 11. И 12. БРОЈА ЛИСТА

11. децембар 2023. године
Општинска библиотека „Слово”

Слово о Лапову: лист за библиотекарство, књижевност, културу и завичајност,
година IV, број 13, децембар 2023.

ISSN 2738-1056

UDC 02+82

Излази 4 пута годишње;

Издавач: Општинска библиотека „Слово”, Његошева ба, Лапово;

За издавача: Данијела Вулићевић

Телефон: 034 6852198;

E-mail: biblioteka-slovo@hotmail.com

Уредник: Данијела Вулићевић;

Помоћник уредника: Стеван Стефановић; Редакција: Марко Станојевић, Јовица Николић,
Милица Станковић, Горан Живковић, Владимир Којанић, Зоран Станојевић,
Дејан Петровић, Кристина Миладиновић, Надица Милетић и Зоран Солунац;

Коректура: Данијела Вулићевић и Сања Станисављевић;

Дизајн корице: Ивана Илић

Фотографија на корици: Зоран Станојевић;

Техничка припрема: Дизајн студио KONNEKT

Штампа: Колор Прес, Лапово;

Тираж: 200 примерака

ТРЕШЊЕ

Чини ми се да на свету нема
Ничег лепшег од трешања...
Кап душе и једна свећа,
Хумка што чека као постеља
Са цвећем, до пролећа...
Роса падне с неба,
Не увек тамо где треба,
Бог укрсти пут, две душе се додирну
И свемир стане на час,
А тишина врисне, на сав глас...
Свемир се стисне у зрно,
Па небо постане црно,
А мени се чини,
Да на свету нема ничег лепшег од трешања...
Неком љубав дође рано, прво...
Рано узри, и буде слатко кад се загризе,
Неком љубав буде суза,
Па сам на њу чека
У ноћима пустим без сна,
Неком планинска река,
Неком љубав буде као киша
Неком океан, море сјајно
Неком Морава,..
Тамна и страшна,
А неко воли кришом и тајно...
А ти и ја?
Наши су цветови могли да буду бели и крупни
Као прве пахуље
Кад падну на хумку као цветови
И угасе свећу,
Али су опали и нису дали плод
Није дао Бог.
Кад боље размислим,
Знам да на свету нема ничег лепшег од трешања.

Јереј Стеван Стефановић

ОПШТИНСКА
БИБЛИОТЕКА
-СЛОВО-